

Merkovity Norbert

Az amerikai blokk elé: Szerkesztői előszó

2020 nyarán publikációs felhívást és versenyt tettünk közzé a Médiakutató csatornáin „A jobboldali médiakörnyezet és politikai kommunikáció az Amerikai Egyesült Államokban” címmel. Célunk az volt, hogy bővítsük az amerikai politikai és/vagy ideológiai jobboldalhoz köthető magyar nyelven megjelent tanulmányok sorát. A Médiakutató – és sok más folyóirat – archívumát böngészve azt találjuk ugyanis, hogy számos tanulmány szól részben vagy egészben az Egyesült Államokról, de ezek többnyire a mainstream konzervatív és liberális média-rendszer, valamint politikai kommunikáció aspektusaira fókuszálnak (például Nyíri 2000, Bajomi-Lázár 2003, Deuze 2003, Papacharissi 2003, Stachó & Molnár 2003, Bayer 2007, Császi 2008, Koltay 2009, Merkovity 2009, Tóth 2009, Sipos 2015, Paár 2019 stb.). Alig található írás, amely az úgynevezett alternatív jobboldali médiát és a hozzá sokszor erősen kötődő *alt-right* politikai kommunikációt mutatná be. Pedig az okoseszközök előnyben részesítő amerikai médiafogyasztási szokások szükségessé teszik ezek dinamikájának megértését.¹ Ennek felismerése pedig vonzza maga után a kérdést, hogy miképpen jutottunk el idáig. Szomorú emlékeztető érkezett erről 2021. január 6-án Washingtonból, amikor az összeesküvés-elméletekben és az *alt-right* média valóságában hívők – Donald Trump beszéde után feltűzelve – betörték a törvényhozás épületébe, a Capitoliumba, megakadályozva, hogy az épp üléselő képviselek hitelesítsék Joe Biden választási győzelmét.

Miért nem fogadták el egyes Trump-szavazók az elnökválasztások eredményét? Miért köthetők ezek a szavazók a Republikánus Párthoz és általában a (szélső-)jobboldali világnézethez? Hol és mikor kezdődött a 19. században még liberális, városi és rabszolgákat felszabadító Republikánus Párt pólusváltása? A publikációs felhívásra érkezett tanulmányok kísérletet tesznek a január 6-ához vezető út bemutatására és a fentebb megfogalmazott kérdések megválaszolására. Az írások a jelenből vezetnek a múltba, egészen az 1930-as évek gazdasági válságáig. David L. Altheide első magyarul megjelent – a pályázati versenyen kívül érkezett – tanulmányában szerzőtársával Donald Trump félelempolitikára építő stratégiáját járja körbe, amelyben kitüntetett szerepet kap a figyelem-alapú politika. Szekeres Tamás a képrombolást mint emlékezetpolitikai eszközt hívja segítségül kutatásában, amelyben bemutatja, miként értelmezte a Breitbart és a Vox híroldal a Black Lives Matters mozgalom vezette tüntetéshullám szobordöntéseit és -rongálásait. A tanulmány első helyet ért el a publikációs versenyen. A második helyezett írásban Pintér Melinda a Republikánus Párt jobbra tolódását mutatja be a 20. század konzervatív folyóiratain, különösen a National Review magazinon keresztül. A harmadik helyen végzett tanulmányban Pajor Szabolcs a konzervatív mozgalom kaliforniai megjelenését és kampánytechnikáit mutatja be az 1930-as évektől az 1960-as évekig.

Az itt megjelent tanulmányok nem fedik a felhívásban megfogalmazott összes szempontot, de a közöttük lévő tartalmi ív lehetővé teszi a politikatörténeti és a kommunikációs folyamatok jobb megértését. Őszintén bízunk benne, hogy a jövőben további tanulmányok, viták és diskurzusok alapjait szolgálják.

¹ Michael Barthel, Amy Mitchell, Dorene Asare-Marfo, Courtney Kennedy & Kirsten Worden: Measuring News Consumption in a Digital Era, *Pew Research Center*, 8 December 2020, <https://www.journalism.org/2020/12/08/measuring-news-consumption-in-a-digital-era/>.

Irodalom

- Bajomi-Lázár Péter (2003): Az objektivitás-doktrína nyomában. A politikai újságírás normái az Egyesült Államokban. *Médiakutató*, 4. évf. 2. sz. 13–38. o.
- Bayer Judit (2007): A szolgáltatók felelősségének szabályozása a legújabb alkalmazások és az amerikai tapasztalatok fényében. *Médiakutató*, 8. évf. 4. sz. 37–47. o.
- Császi Lajos (2008): A televíziós talk show története és műfaji sajátosságai. *Médiakutató*, 9. évf. 1. sz. 17–30. o.
- Deuze, Mark (2003): A web és a webes újságírás típusai. *Médiakutató*, 4. évf. 3. sz. 57–79. o.
- Koltay András (2009): Reklámjog és szólásszabadság: Magyar, amerikai és európai megközelítés. *Médiakutató*, 10. évf. 1. sz. 33–45. o.
- Merkovity Norbert (2009): Barack Obama elnöki kampányának sajátosságai: Mitől működnek a hálózati közösségek? *Médiakutató*, 10. évf. 1. sz. 97–106. o.
- Nyíri Zsolt (2000): Mennyire szabad az amerikai média? Médiaszabályozás az Egyesült Államokban. *Médiakutató*, 1. sz. 41–48. o.
- Paár Ádám (2019): Ellenségképek az amerikai populista mozgalom (1891–1908) propagandájában. *Médiakutató*, 20. évf. 1. sz. 9–23. o.
- Papacharissi, Zizi (2003): A virtuális szféra: Az internet mint a társadalmi nyilvánosság tere. *Médiakutató*, 4. évf. 1. sz. 121–137. o.
- Sipos Balázs (2015): Amerika mint modernizációs példa, utópia és disztópia a Horthy-korban. *Médiakutató*, 16. évf. 1. sz. 73–88. o.
- Stachó László & Molnár Bálint (2003): Médiaerőszak: tények és mítoszok. Négy évtized a pszichológia és a médiakutatás tükrében. *Médiakutató*, 4. évf. 4. sz. 23–52. o.
- Tóth Anett (2009): A 2008-as amerikai elnökválasztás és a YouTube. *Médiakutató*, 10. évf. 3. sz. 79–89. o.